Gemeente Amsterdam

Gebiedsplan 2019
De Pijp/Rivierenbuurt

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied De Pijp/Rivierenbuurt en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 per onderwerp gaat doen.

Inhoud

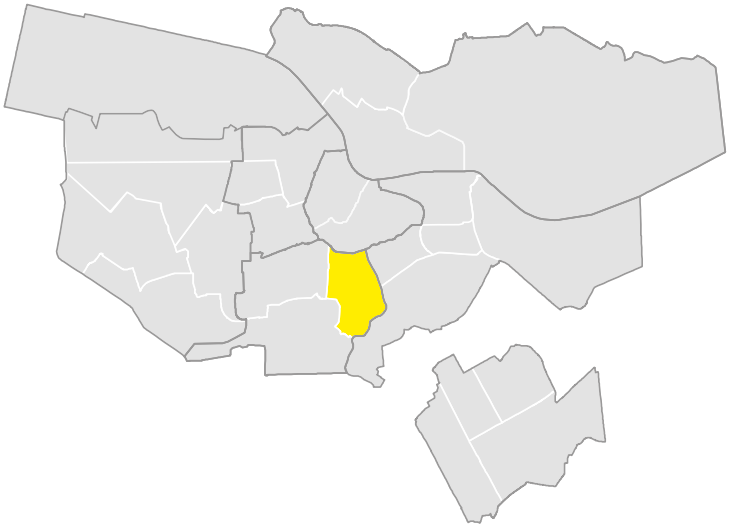

Inleiding 3

Prioriteit 1
Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven 6

Prioriteit 2
De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren 11

Prioriteit 3
Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid 18

Prioriteit 4 Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken 23

Prioriteit 5
De stapeling van sociale problematiek verminderen 28

Prioriteit 6
Meer kansen voor kinderen en jongeren 32

Inleiding

Kenmerken en ontwikkelingen

Gebied De Pijp/Rivierenbuurt maakt samen met de gebieden Oud-Zuid en Buitenveldert/Zuidas deel uit van stadsdeel Zuid.
De Pijp bestaat uit drie buurten: Oude Pijp, Nieuwe Pijp en Zuid-Pijp. De wijk wordt gekenmerkt door een levendige mix van wonen met winkels, horeca, kleine bedrijven en maatschappelijke voorzieningen.
Ook de Rivierenbuurt bestaat uit drie wijken: de Rijnbuurt, de IJselbuurt en de Scheldebuurt.
De woningen in de IJsel- en de Rijnbuurt zijn gemiddeld kleiner dan die in de rest van Zuid, en het gemiddelde inkomen ligt hier wat lager. De Scheldebuurt telt juist veel grote woningen en hier wonen relatief veel mensen met een hoge opleiding.

De Pijp staat bekend als een divers stedelijk gebied. De huizen staan er inmiddels goed bij, het creatieve ondernemerschap en het uitgaansleven bloeien. Met name de Oude Pijp trekt een groot aantal bezoekers. De Rivierenbuurt is een populaire woonwijk. In de Kop Zuidas verrijzen sinds enkele jaren woningen, scholen, winkels en hotels; die ontwikkeling heeft gevolgen voor de omliggende buurten, met name voor de Veluwebuurt.

De Zuid-Pijp, de IJselbuurt en de Rijnbuurt – alle drie buurten met veel woningen in de sociale sector – tellen relatief veel kwetsbare huishoudens en er is meer sprake van psychosociale problematiek dan in de rest van het gebied. De zorg- en welzijnsinstellingen in De Pijp/ Rivierenbuurt zijn dan ook vooral in deze buurten actief. De sociale wijkteams verbinden deze instellingen met elkaar en zorgen voor een goede samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en cliënten.

Bewoners en ondernemers geven blijk van een sterke betrokkenheid bij hun buurtgenoten en bij de ontwikkelingen in hun omgeving. Er worden diverse maatschappelijke initiatieven opgezet en in de Rivierenbuurt verrichten meer bewoners vrijwilligerswerk dan in alle andere buurten van Amsterdam. In De Pijp denken veel bewoners en ondernemers mee over knelpunten en oplossingen.

Totstandkoming van het gebiedsplan

Sinds 2016 werkt de gemeente met gebiedsagenda's waarin prioriteiten voor een periode van vier jaar zijn opgenomen. Deze agenda's zijn opgesteld op basis van analyses en in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied. Begin 2019 zal de gemeenteraad de nieuwe gebiedsagenda's 2019-2022 vaststellen.

De prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022 voor het gebied De Pijp/Rivierenbuurt zijn:
- Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven
- De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid
- Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken
- De stapeling van sociale problematiek verminderen
- Meer kansen voor kinderen en jongeren

Op basis van de agenda wordt er jaarlijks een gebiedsplan gemaakt, met daarin de activiteiten die per prioriteit voor dat jaar op het programma staan. Het is geen uitputtende lijst van wat er allemaal in het gebied gebeurt, maar een overzicht van onderwerpen die dat jaar extra aandacht krijgen.
Het gebiedsplan van 2019 is een vervolg van de acties die in 2018 in gang zijn gezet. Het plan is tot stand gekomen in voortdurend overleg met bewoners, ondernemers en professionals.

Participatie

De gemeente hecht veel belang aan participatie en onderneemt verschillende acties op dit vlak. Bewoners- en vrijwilligersinitiatieven die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de buurt ondersteunen we met subsidies (in 2018 waren dit er 10 in De Pijp/Rivierenbuurt). Ook betrekt de gemeente bewoners steeds vaker bij de uitvoering van projecten in de openbare ruimte.

Met de invoering van het gebiedsgericht werken en de instelling van de gebiedsteams kiest de gemeente ervoor om nauw samen te werken met de lokale partners. Het gebiedsteam heeft in eerste instantie de taak om signalen uit de wijk op te vangen en deze binnen de gemeente en bij het politiek bestuur onder de aandacht te brengen. Daarnaast onderhoudt het gebiedsteam intensief contact met bewoners en organisaties in de wijk om maatwerk te kunnen leveren bij het opstellen en uitvoeren van plannen.

Samenvatting van het gebiedsplan

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn populair bij bewoners en bezoekers. De Pijp wordt gewaardeerd om de kleinschaligheid, de diversiteit en het aantrekkelijke aanbod van winkels en horeca.
De Rivierenbuurt staat bekend als een mooie en prettige woonwijk. Deze populariteit brengt ook uitdagingen met zich mee. Door de drukte, met name in de Oude Pijp, komt de kwaliteit van de openbare ruimte in het gedrang. Dat vraagt om heldere keuzes. In de komende vier jaar maken we bewust ruimte voor voetgangers en fietsers, voor spelen en ontmoeten. We leggen beperkingen op aan het autoverkeer, werken aan een schone openbare ruimte en gaan overlast tegen.
Samen met bewoners werken we aan verduurzaming. De aandacht richt zich met name op de verbetering van de luchtkwaliteit, vergroening, regenbestendigheid, de energietransitie en de circulaire economie.

De populariteit in het gebied leidt ook tot een snelle stijging van prijzen van woningen en bedrijfsruimtes. We zetten ons in voor het behoud van diversiteit, zowel in de bevolkingssamenstelling als in de bedrijvigheid. Door de vele toeristische verhuur en de instroom van studenten en statushouders, is saamhorigheid niet altijd meer vanzelfsprekend. Daarom besteden we extra aandacht aan sociale veiligheid en de onderlinge verbondenheid op buurtniveau.
We blijven ons speciaal inzetten voor bewoners die kampen met armoede en eenzaamheid, en

daaraan gekoppelde problemen. We bouwen aan stevige netwerken op buurtniveau, zodat we met een samenhangend aanbod van zorg- en dienstverlening de stapeling van problematiek kunnen verminderen.

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn fijne buurten om in op te groeien: er heerst een prettige sfeer en er is veel te doen en te beleven. Om daar optimaal van te kunnen profiteren, is het belangrijk dat kinderen zich veilig kunnen bewegen in de openbare ruimte en dat zij weerbaar zijn tegen grootstedelijke bedreigingen, zoals drugshandel en criminaliteit. Daarnaast willen we hen ruime gelegenheid bieden om hun talenten te ontwikkelen. Kinderen en jongeren met problemen krijgen extra hulp.

Prioriteit 1
Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven

Veel bewoners en ondernemers uit De Pijp en de Rivierenbuurt delen de ambities van het gemeentebestuur op het gebied van verduurzaming. Juist in dit dichtbevolkte gebied zien mensen de noodzaak om de luchtkwaliteit te verbeteren en initiatieven te ontplooien om de energietransitie, de circulaire economie en de vergroening te versterken. Ondernemers zijn geïnteresseerd in de mogelijkheden voor duurzaam ondernemen.
Gezien deze betrokkenheid van bewoners en ondernemers ligt de focus in de agenda op duurzaamheidsplannen die samen met deze partijen kunnen worden uitgewerkt.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 1.1
Meer co-creatie bij verduurzaming

Er ontwikkelt zich momenteel een enthousiaste duurzaamheidscommunity in het gebied, die functioneert als platform voor de lancering van nieuwe ideeën en initiatieven. De gemeente sluit zich graag bij deze community aan en wil samen met de bewoners en ondernemers aan de slag met onderwerpen als autoluwe straten, vergroening en regenbestendigheid.

Activiteit 1.1.1: Duurzame en groene initiatieven van bewoners en ondernemers ondersteunen en stimuleren

Samen met !Woon en het Natuur&Milieuteam ondersteunt en stimuleert de gemeente groene en duurzame bewonersinitiatieven. We verbeteren de informatievoorziening over wat bewoners en ondernemers zelf kunnen doen om hun huis, tuin of bedrijf duurzamer en/of hun leefomgeving groener te maken. Ook inspireren we mensen door al lopende initiatieven onder de aandacht te brengen.
Waar nodig faciliteert de gemeente groene en duurzame initiatieven met haar eigen netwerk en expertise. Bovendien heeft ze verschillende subsidies beschikbaar ter ondersteuning.

Activiteit 1.1.2: Samenwerken in de duurzaamheidscommunity

Het initiatief 'IN De Pijp' bouwt aan een duurzaamheidscommunity. Het brengt partijen samen die zich bezighouden met een of meer duurzaamheidsthema's. Zo ontstaat samenwerking tussen bewoners, ondernemers, de gemeente, woningcorporaties, scholen en kennisinstellingen. Nauwe samenwerking is essentieel om een dichtbevolkt gebied als De Pijp/Rivierenbuurt te kunnen verduurzamen.

Activiteit 1.1.3: Een innovatienetwerk opzetten

Er zijn in De Pijp allerlei mensen met ideeën en initiatieven, maar door gebrek aan kennis en contacten lukt het soms niet of maar ten dele om de plannen te verwezenlijken. Om mensen met goede ideeën voor een duurzame wijk te helpen bij de uitvoering, wil 'IN De Pijp' op regelmatige basis een netwerkavond organiseren. De deelnemers kunnen met en van elkaar leren, en ook – indien gewenst – gemakkelijker in contact komen met de gemeente. De gemeente faciliteert dit initiatief en draagt zo nodig bij door subsidie te verstrekken of de expertise van het eigen netwerk in te zetten.

Doelstelling 1.2
Schonere lucht in De Pijp

Om de CO2-uitstoot te verlagen, ontmoedigen we het vervuilende autogebruik in De Pijp. In 2018 is in de Frans Halsstraat gestart met het vervangen van parkeerplaatsen door meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groen. Onderzocht wordt waar dat nog meer mogelijk is. Verder richten we ons op het duurzaam maken van het goederenvervoer binnen de wijk en het bevorderen van het gebruik van elektrische auto's.

Activiteit 1.2.1: Stimuleren van deelmobiliteit in de Frans Halsbuurt, Willibrordusbuurt en Hemonybuurt

Samen met bewoners inventariseren we de behoefte aan autodelen en andere vormen van gedeelde mobiliteit, en selecteren we locaties waar deelvoertuigen kunnen worden neergezet. We stimuleren het gebruik van alternatieven, zoals deelauto's en bakfietsen, en samen met marktpartijen verzorgen we een probeeraanbod om alternatief vervoer te stimuleren. Om een optimaal effect te bereiken gaan we met bewoners nadenken over een passende tegenprestatie als mensen de eigen auto opgeven.
Bewoners hebben het initiatief genomen tot een grootschalige pilot in de Willibrordus- en Hemonybuurt met elektrische deelauto's en andere vormen van elektrische deelmobiliteit (bakfietsen, scooters en bestelbusje). De gemeente ondersteunt hen daarbij. In 2019 gaan we een plan maken voor een 'mobiliteitshub' in deze buurt, dat in 2020 kan worden uitgevoerd. Ook in de Frans Halsbuurt gaan we samen met bewoners de mogelijkheid van een mobiliteitshub onderzoeken.

Activiteit 1.2.2: Duurzame inrichting van de openbare ruimte

We maken de Frans Halsbuurt autoluw. Na de oplevering van de Albert Cuyp-garage met zeshonderd parkeerplekken zijn alle reguliere parkeerplaatsen in deze buurt opgeheven. Er zijn nog wel parkeerplaatsen voor bijvoorbeeld laden en lossen en gehandicapten. In de Eerste Van der Helststraat gaan we parkeerplaatsen opheffen om laad- en losvakken en fietsparkeerplekken toe te voegen. Daarmee willen we de doorstroming bevorderen. Verder inventariseren we welke andere straten van De Pijp duurzamer kunnen worden ingericht.

Activiteit 1.2.3: Bedrijven stimuleren over te stappen op elektrisch vervoer

De gemeente stimuleert ondernemers tot het gebruik van elektrische transportmiddelen. Daartoe worden gesprekken gevoerd met grote en kleine ondernemers in De Pijp en de Rivierenbuurt, met als doel dat zij zich collectief inzetten voor duurzamer vervoer. Eventuele maatregelen zijn de aanleg van schone taxistandplaatsen bij hotels en schoon goederenvervoer door grote ondernemers.

Activiteit 1.2.4: Vaststellen welke vervolgstappen kunnen worden genomen voor schonere en efficiëntere bevoorrading in de Oude Pijp

In 2019 gaat de gemeente een verkenning uitvoeren die gericht is op schoner en efficiënter vervoer, een leefbare openbare ruimte en betrouwbare bevoorrading. Van verschillende maatregelen wordt het effect onderzocht, waaronder bundeling van goederen, het stimuleren van cargo-hubs, vervoer over water, het instellen van emissievrije zones en het instellen of verscherpen van venstertijden.
De onderzoekers zullen gebruikmaken van een onderzoek uit april 2018 naar mogelijkheden om de bevoorrading in de Oude Pijp efficiënter en schoner te laten verlopen. Er wordt gekeken naar maatregelen voor de hele stad, maar ook naar gerichte maatregelen voor de Oude Pijp.

Activiteit 1.2.5: Onderzoek naar de mogelijkheid voor betaald parkeren op zondag

Omdat veel bezoekers op zondag hun auto gratis in de woonbuurten kunnen parkeren, kunnen bewoners op die dag hun auto vaak niet meer kwijt. In 2019 gaan we verkennen of er voor bezoekers ook op zondag betaald parkeren ingevoerd kan worden, zodat de leefbaarheid voor de bewoners verbeterd.

Doelstelling 1.3
Minder wateroverlast in de Rivierenbuurt

Het stedelijk programma Rainproof richt zich op het tegengaan van wateroverlast als gevolg van hevige regenbuien. Aan de Rivierenbuurt wordt vanwege de lage ligging extra aandacht besteed. Eén van de belangrijkste maatregelen is het verder vergroenen van dit gebied. De bewoners zullen nauw bij de ontwikkelingen betrokken worden.

Activiteit 1.3.1: Bewonersinitiatieven voor vergroening in de Rivierenbuurt stimuleren en ondersteunen

Bewoners van de Rivierenbuurt worden gestimuleerd om hun eigen leefomgeving te vergroenen en daarmee regenbestendiger te maken. Een aantal initiatieven is al in gang gezet, waaronder de aanleg van extra groen bij basisschool De Rivieren, in co-creatie met bewoners en school.
Het Natuur&Milieuteam Zuid helpt bewoners bij de aanleg van stoeptuinen in de Rivierenbuurt – groene stoepen kunnen meer water vasthouden dan tegeltrottoirs. Waar mogelijk worden de tuintjes via een afvoerkanaal aangesloten op de regenpijpen van de huizen.

Activiteit 1.3.2: Werkzaamheden door Waternet in de Rivierenbuurt

Waternet is in 2018 gestart met onderhoudswerkzaamheden aan de rioleringen in de Rivierenbuurt en past het stelsel daarbij zo aan dat het meer water kan verwerken. In 2019 werkt Waternet aan de Jekerstraat, de Rooseveltlaan, de Waalstraat en de Maasstraat. Daarnaast wordt in 2019 gestart met de bouw van een gemaal dat overtollig water uit de Rivierenbuurt afvoert.

Activiteit 1.3.3: Voorlichting geven over regenbestendigheid

Waternet gaat meer aandacht schenken aan de campagne ‘Elke druppel telt’, met tips over wat bewoners en ondernemers zelf kunnen doen om wateroverlast in de buurt te beperken. We bekijken of community art hierin een rol kan spelen.

Activiteit 1.3.4: Een regenbestendiger inrichting van het Kennedyplantsoen en IJselplein

Samen met Waternet, bewoners en gebruikers ontwerpen we groenere en veiligere speel- en verblijfsplekken voor jong en oud. In het ontwerp worden ook aanpassingen opgenomen ter vermindering van de wateroverlast.

Doelstelling 1.4
Bevordering van de energietransitie en de circulaire economie

Tot nu toe is er vooral aandacht geweest voor het plaatsen van zonnepanelen en het – samen met de corporaties – verduurzamen van woningen, maar de ambities gaan veel verder. De gemeente wil graag samen met bewoners werken aan de energietransitie en de versterking van de circulaire economie.

Activiteit 1.4.1: Meer zonnepanelen op de daken

In 2018 is door bewoners het netwerk ‘IN De Pijp’ opgezet. Hun doel is onder andere ervoor te zorgen dat bewoners en woningcorporaties zo veel mogelijk daken in De Pijp en Rivierenbuurt met zonnepanelen bedekken. Met de gemeente en !Woon zijn de eerste bijeenkomsten en een cursusavond georganiseerd. Voor 2019 en 2020 is het doel om afspraken te maken voor de aanleg van zonnepanelen op dertig tot zestig daken.
Een werkgroep van bewoners heeft, naar aanleiding van een bijeenkomst van ‘IN De Pijp’, de

lokale energiecoöperatie PRET (Pijp en Rivierenbuurt Energie Transitie) opgericht. De daken van de woningen van deze bewoners zijn niet geschikt voor zonnepanelen. Zij zijn op zoek naar grote daken die daarvoor wel geschikt zijn. In 2019 willen ze hierover afspraken maken met de eigenaren van een aantal grote daken in het gebied. Daarna willen ze met geïnteresseerde bewonerscollectieven zonprojecten realiseren.

Activiteit 1.4.2: Inventarisatie gericht op het verduurzamen van de woonvoorraad

We inventariseren welke huurders en eigenaren willen verduurzamen. Samen met !Woon, bewoners, particuliere eigenaren en woningcorporaties onderzoeken we vervolgens de mogelijkheden om hun panden te verduurzamen.

Activiteit 1.4.3: Tweede recyclepunt in De Pijp

Naast de Lidl in de Hemonystraat loopt sinds juli 2018 een pilot met een mobiel recyclepunt. Bij dit punt kunnen bewoners klein grofvuil inleveren, en ander afval zoals frituurvet, kleine elektrische apparaten, kleine stukken hout of hard plastic en metalen. Het recyclepunt voorziet duidelijk in een behoefte. In 2019 willen we een tweede recyclepunt openen in de Pijnackerstraat, tussen de Vredeskerk en de Aldi en de Action.

Activiteit 1.4.4: Pilot met luierinzameling

Een onderzoek door studenten van de Universiteit van Amsterdam in 2017 resulteerde onder meer in het plan om luiers – die voor ouders met jonge kinderen een groot aandeel van het huishoudelijk afval vormen – apart in te zamelen via kinderdagverblijven. Een nieuwe groep studenten onderzoekt in 2019, samen met de directie Afval en grondstoffen, de mogelijkheden om dit idee in de praktijk te brengen. De luiercentrale die in 2020 van start gaat, zal hier een essentiële rol bij spelen.
De deelnemers van 'IN De Pijp' gaan in 2019 over het plan in gesprek met kinderdagverblijven en ouders van jonge kinderen.

Activiteit 1.4.5: Het buurtcomposteren uitbreiden

In de Frans Halsstraat is in 2015 begonnen met een 'wormenhotel' waar bewoners hun gft-afval naartoe kunnen brengen. De compost die het oplevert, gebruiken ze voor hun eigen (gevel)tuinen en planten. Het buurtcomposteren is een succes en wordt inmiddels op meer plekken in de stad toegepast. In 2019 werken bewoners van de Frans Halsbuurt samen met de gemeente plannen uit voor ondergrondse wormenhotels.
Samen met de Heineken Experience gaat de initiatiefnemer van het buurtcomposteren in 2019 een pilot uitvoeren met een wormenhotel op het dak van de Heineken Experience. Het doel is te onderzoeken of een wormenhotel voor horecaondernemers in De Pijp (waaronder de Heineken Experience zelf) een goed middel is om hun keukenafval te verwerken. De compost wordt geschonken aan de buurt. Bij positieve resultaten zullen de initiatiefnemers de kennis over deze methode verder verspreiden onder horecaondernemers in De Pijp.
Naar aanleiding van een bijeenkomst over duurzaamheid voor de directeuren van basisscholen in De Pijp/Rivierenbuurt is het idee ontstaan om bij basisscholen speciale (voor het onderwijs geschikte) wormenhotels te plaatsen waar leerlingen, hun ouders en omwonenden gebruik van kunnen maken. Dit project draagt bij aan bewustwording en kennis en aan stevigere sociale netwerken op buurtniveau, terwijl de aparte inzameling van gft-afval zorgt voor een kleinere afvalberg.

Prioriteit 2
De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren

De groeiende populariteit van De Pijp en de Rivierenbuurt heeft een weerslag op de leefbaarheid. Door de vele bezoekers neemt de druk op de toch al krappe openbare ruimte toe. Dat betekent dat er heldere keuzes gemaakt moeten worden: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, voor spelen en ontmoeten, en minder ruimte voor auto's en overlastgevende activiteiten.
De gemeente zet zich er samen met bewoners en ondernemers voor in om de ongewenste effecten van de drukte tegen te gaan en de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 2.1
Meer ruimte voor ontmoetingen in de openbare ruimte

Iedereen moet zich buiten prettig voelen en er moet voldoende ruimte zijn voor spelen en ontmoeten. Waar mogelijk zullen stoepen en pleintjes worden vrijgemaakt van obstakels, worden speelplekken (her)ingericht en komen er bankjes op straat. Om de druk op de openbare ruimte te verlichten, gaan we bezoekers spreiden, onder meer door hen te wijzen op aantrekkelijke wandelroutes.

Activiteit 2.1.1: Een ontwerp voor het Henrick de Keijserplein dat uitnodigt tot ontmoeten, spelen en bewegen

Op initiatief van Buurtgebouw HdK, het speeltuinbeheer en de Richard Krajicek Foundation kijken we naar mogelijkheden voor aanpassingen aan het Henrick de Keijserplein. In 2018 is een participatietraject van start gegaan met deze partijen en met bewoners, ondernemers en scholen uit de buurt. In 2019 volgen de eerste experimenten op het plein (van activiteiten tot het plaatsen van objecten) die tot doel hebben bij te dragen aan de sociale cohesie. Aan de hand daarvan komen we gezamenlijk tot een ontwerp. De uitvoer zal plaatsvinden in verschillende fasen. In 2019 moet in ieder geval één speeltoestel worden opgeknapt of vervangen. Ook kunnen dan enkele andere fysieke aanpassingen worden doorgevoerd.

Activiteit 2.1.2: Verbeteren en opknappen van het Smaragdplein

Op initiatief van buurtbewoners en professionals die werken op het Smaragdplein, zijn er in 2018 straatlabs en een bewonersbijeenkomst gehouden om wensen en behoeften voor het plein in kaart te brengen. Hieruit is een aantal werkgroepjes van buurtbewoners en professionals voortgekomen met ideeën ter verbetering van het plein. In 2019 gaan de werkgroepen Groen en Sport en spel verder aan de slag met het uitwerken van de ideeën.

Activiteit 2.1.3: Een natuurspeeltuin realiseren in het Sarphatipark

In 2018 heeft een participatietraject plaatsgevonden in voorbereiding op een natuurspeeltuin in het Sarphatipark voor kinderen vanaf 8 jaar. In 2019 wordt de speeltuin aangelegd, waarna we het groen gaan beheren samen met buurtkinderen, scholen en Het Groen Gemaal, een vrijwilligersproject van Wijkcentrum De Pijp.

Activiteit 2.1.4: Speelplaatsen opknappen en van kunst voorzien

We gaan verkennen welke speelplaatsen in samenwerking met kinderen en kunstenaars kunnen worden vernieuwd en verfraaid. Bij de speelplaatsen die zijn ingericht door architect Aldo van Eyck, waaronder die in het Sarphatipark, is behoud van de cultuurhistorische waarde een belangrijk aspect. In 2019 krijgt een aantal van deze speelplaatsen een opknapbeurt.

Activiteit 2.1.5: Onderzoek doen naar mogelijkheden voor sporten onder de Utrechtse Brug

Er is momenteel onbenutte ruimte onder de Utrechtse Brug. We gaan onderzoeken hoe deze ruimte, vlak naast het Martin Luther Kingpark, kan worden gebruikt voor sportactiviteiten. Het doel is het gebied aan te laten sluiten op de sportieve route langs de Amstel. Voorbereidingen starten in 2019.

Activiteit 2.1.6: Investeren in een vitaler Martin Luther Kingpark

In 2017 zijn we begonnen met het renoveren van het Martin Luther Kingpark. Inmiddels zijn de wandelpaden vernieuwd. Voor 2019 staan verschillende activiteiten op stapel: het renovatieplan en het beheerplan worden aangevuld en afgerond, we beginnen met de planvorming voor de entree, het parkmeubilair wordt vernieuwd, de beplanting wordt deels vervangen (onder meer met het oog op de biodiversiteit) en het noordelijk deel krijgt een parkachtig karakter.

Activiteit 2.1.7: Historische winkel- en horecagevels opknappen

In 2018 zijn de historische winkelpuien op de Van Woustraat in kaart gebracht. Pandeigenaren kunnen subsidie aanvragen voor het opknappen van deze gevels. In 2019 gaan we hetzelfde doen voor historische gevels in een nog nader te bepalen straat. Daarnaast gaan we meer bekendheid geven aan de subsidieregeling voor restauratie van winkelpuien in de Pijp.

Doelstelling 2.2
Meer ruimte voor voetganger en fietser

De veiligheid van voetgangers en fietsers en de doorstroming van het verkeer blijven aandachtspunten. Kinderen moeten zich zelfstandig per fiets of te voet door het verkeer kunnen verplaatsen. Met de herinrichting van de winkelstraten is er al het een en ander verbeterd: de verkeersstromen zijn hier gescheiden en de indeling is overzichtelijker. Blackspots worden aangepakt en ook het probleem van stilstaande auto's en andere obstakels op fietspad of stoep staat op de agenda. We vinden het belangrijk dat ook kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals mensen in een rolstoel, zich veilig en ongehinderd kunnen voortbewegen.

Activiteit 2.2.1: De toegankelijkheid van de openbare ruimte voor fysiek beperkte groepen verbeteren

Samen met de Stadsdorpen De Pijp en Rivierenbuurt, Onbeperkt Zuid en andere belanghebbenden gaan we inventariseren welke maatregelen we kunnen treffen om de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren. Vervolgens kijken we of kleine aanpassingen kunnen worden gerealiseerd én waar bij geplande herinrichtingen het doorvoeren van grotere aanpassingen mogelijk is.

Activiteit 2.2.2: Een gezamenlijk toekomstbeeld ontwikkelen voor de Gerard Doubuurt

De komende vijf jaar staat er groot onderhoud gepland in drie straten in de Gerard Doubuurt. Doordat de openbare ruimte daar door een veelheid aan functies intens benut wordt, staat de leefbaarheid er onder druk. Dit vraagt om heldere keuzes voor de nieuwe inrichting, met name op het gebied van fietsparkeren, toegankelijkheid en autoluwe straten. Graag maken wij deze keuzes samen met de bewoners, ondernemers en bezoekers van de buurt. In de aanloop naar het groot onderhoud organiseren wij een participatietraject om te kijken welke inrichting het beste past bij het gebruik van de ruimte in de buurt.

Activiteit 2.2.3: Een ontwerp maken voor een autoluwe Frans Halsbuurt

In 2018 zijn naar aanleiding van een motie zeshonderd parkeerplekken opgeheven in de Frans Halsbuurt. In 2019 maken we samen met bewoners en ondernemers uit de buurt een nieuw ontwerp voor de herinrichting van deze buurt.

Activiteit 2.2.4: De herinrichting van diverse straten voorbereiden
In de komende jaren zullen diverse straten in De Pijp worden heringericht. In 2019 worden diverse voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden uitgevoerd voor de herinrichting van onder meer de Van Woustraat, het zuidelijke deel van de Ferdinand Bolstraat, de Ceintuurbaan en het Weteringpark en het aangrenzende deel van de Stadhouderskade.

Activiteit 2.2.5: Fiets- en scooterparkeren beter faciliteren
We gaan fietsparkeerknelpunten aanpakken in de Govert Flinckstraat, rondom het Gerard Douplein, in de Albert Cuypstraat, in de Eerste Jan Steenstraat, in de Saffierstraat en op andere plekken.
De herkenbaarheid en zichtbaarheid van fiets- en scooterstallingen wordt vergroot. Daarnaast realiseren we een digitaal verwijssysteem naar de stallingen rondom de stations van de Noord/Zuidlijn en rond de Ferdinand Bolstraat (de Rode Loper), om inzichtelijk te maken waar plekken vrij zijn en het gebruik van deze inpandige fietsenstallingen te bevorderen.

Activiteit 2.2.6: Een verkeerscirculatieplan maken voor het noordelijke deel van De Pijp
Om de bereikbaarheid van het noordelijke deel van De Pijp na de herinrichting van de Van Woustraat te garanderen, maken we een nieuw verkeerscirculatieplan.

Activiteit 2.2.7: Optreden tegen fietsers op de stoep in de Wielingenbuurt
In 2018 zijn op initiatief van bewoners door studenten van de Academie van de Stad oplossingen bedacht voor het tegengaan van het fietsen op de stoep in de Wielingenbuurt. In 2019 gaan we in samenspraak met de bewoners een aantal van deze oplossingen uitvoeren in de vorm van een pilot.

Activiteit 2.2.8: Verschillende verkeersveiligheidsknelpunten oplossen
We gaan de kruising Tolstraat-Amsteldijk veiliger maken. In de Govert Flinckstraat leggen we drempels aan. In de Wielingenstraat komen diverse aanpassingen, net als op de kruispunten van de President Kennedylaan met de Waalstraat en Maasstraat. De voetgangersoversteekplaats op het Victorieplein wordt verbeterd door middel van een drempel, borden en markeringen.
Op verschillende plekken in de Rivierenbuurt plaatsen we drempels om 30 km-zones te markeren.

Doelstelling 2.3
Minder overlast in de openbare ruimte

De gemeente blijft in De Pijp optreden tegen overlast door horeca, fietsparkeren en uitstallingen op de stoep. In de Rivierenbuurt richten we ons met name op verkeersdrukte, zwerfvuil en lawaai rondom de RAI en op ‘stoepfietsers’. Ook hinder door obstakels en afzettingen vanwege verbouwingen zal worden aangepakt.

Activiteit 2.3.1: Overlast in de openbare ruimte aanpakken met maatwerk
Op plekken waar we (veel) klachten krijgen over overlast, zoals vervuiling, intimidatie en lawaai, organiseren we in overleg met de bewoners een aanpak op maat. Hierbij hoort ook handhaving op het gebied van horecaoverlast.

Activiteit 2.3.2: Overlast door verwarde personen in de openbare ruimte verminderen
Op een aantal locaties in De Pijp en de Rivierenbuurt ervaren buurtbewoners structureel overlast van verwarde volwassen personen op straat. Om deze overlast aan te pakken gaat een integraal team van gemeente en politie kijken naar de aandachtsgebieden, zodat de juiste middelen kunnen worden ingezet. Waar nodig komt er op deze plekken extra toezicht. Daarnaast evalueren we alle alcoholverboden in het stadsdeel.

Activiteit 2.3.3: Terrassenplannen opstellen voor pleinen en straten

Om de terrassen beter in te passen in de openbare ruimte zodat er voldoende ruimte is voor voetgangers, stellen we in 2019 terrassenplannen op voor de Eerste Sweelinckstraat en de Gerard Doubuurt. Voor de Gerard Doubuurt wordt het terrassenplan opgesteld in aanloop naar het gepland groot onderhoud.

Activiteit 2.3.4: Overlast tegengaan rondom de RAI

Bewoners in de buurt van de RAI hebben last van verkeersdrukte, parkeerproblemen en zwerfafval als gevolg van de stromen bezoekers aan evenementen in de RAI. Daarnaast hebben zij last van de bouwwerkzaamheden in het gebied. Samen met de bewoners en de RAI inventariseren en monitoren we de knelpunten en ondernemen we waar nodig actie.

Activiteit 2.3.5: Overlast door bouwwerkzaamheden in Kop Zuidas voor de Veluwebuurt beperken

In de Veluwebuurt nemen we een flink aantal overlast verminderende maatregelen om de buurt leefbaar te houden tijdens de bouwwerkzaamheden in Kop Zuidas.

Activiteit 2.3.6: Servicegesprekken houden bij nieuw aangevraagde exploitatievergunning in de Oude Pijp

Om overlast van nieuwe horecaondernemingen in de Oude Pijp te voorkomen, gaan we als pilot bij de aanvraag van een exploitatievergunning een servicegesprek voeren waar we samen met de exploitant de vergunningsaanvraag doorlopen en maatwerk leveren op basis van de kennis over de buurt en plek waar de nieuwe horeca van start gaat. Denk hierbij aan verwachtingen op het gebied van afval, geluid, terrasregels en het contact met de buurt. Samen met de afdeling handhaving zullen wij controleren of dit zorgt voor een afname in het aantal overtredingen en klachten uit de buurt bij deze horecazaken. Stadsbreed werken we in 2019 aan een nieuw horecabeleid. Hierbij zullen we de ervaringen uit de Pijp inbrengen.

Activiteit 2.3.7: De mogelijkheden onderzoeken om rijbewijsvrije voertuigen van de stoep te weren

Op dit moment is het toegestaan om Canta's, Birò's en andere rijbewijsvrije voertuigen op de stoep te parkeren. Dat gaat soms ten koste van de doorgangsruimte voor voetgangers. We onderzoeken hoe we de regels kunnen aanpassen zonder de mobiliteit van kwetsbare groepen te beperken.

Activiteit 2.3.8: Overlast door de vele gelijktijdige verbouwingen tegengaan

Bouwprojecten, ook de kleinere, kunnen veel overlast veroorzaken voor omwonenden. Onder andere geluidsoverlast en de onttrekking van parkeerplaatsen uit de straat zijn een bron van ergernis.
In 2019 zullen we bij de verlening van ontheffingen, opbreek- of objectvergunningen nauwkeuriger kijken naar het effect ervan op de omgeving. Het kan dan bijvoorbeeld voorkomen dat een aanvrager een vergunning niet krijgt, omdat er anders te veel bouwactiviteiten tegelijk plaatsvinden, en dat de betreffende persoon wordt geadviseerd de vergunning voor een latere periode aan te vragen.

Doelstelling 2.4
Een schonere woonomgeving

In de afgelopen jaren heeft de gemeente samen met bewoners en ondernemers gewerkt aan het terugdringen van het zwerfvuil. Dat heeft zichtbaar resultaat gehad, maar het kan en moet nog beter. In 2019 ontplooien we een aantal nieuwe initiatieven.

Activiteit 2.4.1: Uitbreiding van de brede samenwerking voor een schone Pijp

De ergernis over de toenemende hoeveelheid zwerfvuil heeft in 2016 in De Pijp geleid tot het samenwerkingsverband 'De Schone Pijp' in de Oude Pijp, waarin gemeente en bewoners waarin gemeente en bewoners samen optrekken om het probleem aan te pakken. Deze aanpak wordt opgenomen in het reguliere werk van de gemeente en uitgebreid naar de Nieuwe Pijp en Zuid-Pijp.

Activiteit 2.4.2: Maatregelen nemen om de overlast bij ondergrondse containers op te lossen

Bij ondergrondse vuilniscontainers wordt te vaak en te veel afval naast de containers geplaatst. Daarnaast zorgen veel containers voor stankoverlast. Er komt in januari 2019 een nieuw team Bijplaatsing dat de knelpunten aanpakt. Dit team werkt samen met bewoners die een afvalcontainer hebben geadopteerd.

Activiteit 2.4.3: Bewoners, ondernemers, bezoekers en toeristen beter informeren over afvalinzameling en rattenbestrijding

We gaan bewoners en bezoekers meer duidelijkheid verschaffen over hoe, waar en wanneer er afval wordt ingezameld. In 2019 gaan we bijvoorbeeld onder overnachtende toeristen folders verspreiden met onder meer informatie over de juiste manier van afval aanbieden. Organisatoren van evenementen worden erop gewezen dat zij verantwoordelijk zijn voor het verwijderen van zwerfvuil tijdens en na het evenement.

Activiteit 2.4.4: Onderzoek doen naar betere en goedkopere methoden om het afval van de Albert Cuypmarkt in te zamelen

In 2019 doen wij onderzoek naar de haalbaarheid en effectiviteit van verschillende interventies om de Albert Cuypmarkt schoon te krijgen. We voeren gesprekken met eigenaren van winkels en horecazaken langs de markt, marktkooplieden en bewoners over de door hen gewenste manieren van afval scheiden en ophalen, en het gezamenlijk schoonhouden van het marktterrein en de Albert Cuypstraat. We kiezen één gezamenlijke aanpak waaraan zowel gemeente als markt, ondernemers en bewoners zich conformeren.

Activiteit 2.4.5: Extra buurtconciërge aanstellen voor De Pijp

In 2019 is een buurtconciërge aangesteld voor de Pijp. Deze zal in 2019 extra controleren op verkeerd aangeboden afval en zo nodig collega's van Handhaving, Afvalinzameling of Beheer inschakelen. Ook zal deze buurtconciërge in gesprek gaan met bedrijven en bewoners en hen waar nodig nader informeren over de regels. Elk stadsdeel krijgt zo'n buurtconciërge, maar in De Pijp wordt een extra functionaris aangesteld.

Doelstelling 2.5
Meer groen en meer biodiversiteit

Vergroening draagt bij aan een hogere verblijfskwaliteit én aan een duurzame leefomgeving. De gemeente sluit daarom graag aan bij de vele bewonersinitiatieven die gericht zijn op vergroening van de eigen buurt. Daarnaast zullen we vanuit het gebied een bijdrage leveren aan de stedelijke groenvisie.

Activiteit 2.5.1: Samen met bewoners bepalen welke straten vergroend kunnen worden

In 2019 gaan we samen met bewoners uit De Pijp en de Rivierenbuurt bekijken welke straten in aanmerking komen voor een groenere inrichting. Hiermee leveren we een bijdrage aan de Stedelijke Groenvisie. Het vergroenen van straten heeft belangrijke functies. Zo zorgt het voor zowel een betere regenbestendigheid van het gebied als voor behoud en toename van de biodiversiteit. Bovendien levert het een uitbreiding op van de doorgangroutes voor kleine dieren (ecolinten).

Activiteit 2.5.2: Biotopen van de huismus behouden en uitbreiden

Huismussen zijn, net als bijen en vlinders, belangrijke indicatoren voor de biodiversiteit in een gebied. Sinds enkele jaren zien we dat het aantal huismussen sterk afneemt in Zuid. Met een brochure, lezingen en excursies gaan we bewoners informeren over dit fenomeen en over wat ze er zelf aan kunnen doen. We werken daarbij samen met betrokken bewoners en ondersteunen bovendien buurtinitiatieven op dit gebied.

Activiteit 2.5.3: Beheerkaarten ontwikkelen voor het Sarphatipark

We gaan beheerkaarten ontwikkelen waarmee Het Groen Gemaal, de Vereniging Sarphatipark en ook ondernemers en andere bewoners het beheer van een stuk Sarphatipark op zich kunnen nemen. Het bedrag dat de gemeente bespaart doordat ze bepaalde delen van het park niet meer zelf hoeft te onderhouden, wordt in overleg met alle partijen herbestemd voor extra onderhoud aan andere delen van het park. Zo zijn de beheerkaarten een middel om gezamenlijk het onderhoudsniveau van het park te verbeteren en de samenwerking tussen gemeente en bewoners te intensiveren.

Activiteit 2.5.4: Biodiversiteit standaard meenemen bij herinrichting

Biodiversiteit wordt standaard als aandachtspunt opgenomen in de werkwijze bij herinrichting. Dat wil zeggen dat we bij ieder herinrichtingsproject onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om de biodiversiteit in het gebied te versterken en deze worden vervolgens in uitvoering gebracht.

Prioriteit 3
Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn gewilde woonbuurten. De Pijp wordt vooral geprezen om de kleinschaligheid en de diversiteit van mensen en bedrijven. De Rivierenbuurt wordt gewaardeerd om de relatief rustige woonomgeving, met een gevarieerde bevolkingssamenstelling, een ruim voorzieningenaanbod en een aantrekkelijke stedenbouwkundige structuur.
Wij willen deze kwaliteiten behouden en versterken. Extra aandacht besteden we aan de wijken waar de gevolgen van ingrijpende bouwprojecten het duidelijkst voelbaar zijn.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 3.1
Gevarieerde winkels en ruimte voor ambachtelijke bedrijvigheid in De Pijp

Aantrekkelijke winkelstraten en ambachtelijke bedrijfjes, dat zijn de economische troeven van De Pijp. We willen het ondernemersklimaat bevorderen door samenwerking tussen ondernemers (bijvoorbeeld in de vorm van een winkeliersvereniging) te stimuleren en gezamenlijke initiatieven ter verbetering van de winkelgebieden te ondersteunen.

Activiteit 3.1.1: Straatgerichte aanpak om winkeldiversiteit te behouden

In 2019 gaat het bureau Onderzoek, Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam de winkelstraatsamenstelling in de Albert Cuypstraat, Ceintuurbaan, Ferdinand Bolstraat en Van Woustraat onderzoeken. Op basis van de resultaten werken het stadsdeel, ondernemers en vastgoedeigenaren intensief samen aan het behoud van een aantrekkelijke en gevarieerde winkelstraat. We kijken daarbij ook naar de ervaringen in stadsdeel Centrum.

Activiteit 3.1.2: Vervolg aanpak Van Woustraat-Zuid

In het zuidelijke deel van de Van Woustraat is in 2017 gestart met een integrale aanpak, gericht op het realiseren van een veilige en gastvrije stadsstraat met een divers winkelaanbod. Hiervoor is samen met bewoners en ondernemers een gebiedsprofiel opgesteld. In deze aanpak worden maatregelen op het gebied van economie, veiligheid en beheer goed op elkaar afgestemd. In 2019 zetten we deze aanpak voort. Het participatietraject voor de herinrichting van de openbare ruimte is in gang gezet in november/december 2018.

Activiteit 3.1.3: Meer ondersteuning voor zzp'ers

Een aanzienlijk deel van de zelfstandigen ervaart financiële stress. In 2018 is onderzoek gedaan naar de ervaringen van deze groep met de aanwezige voorzieningen. Ook is onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen, waarbij ook is gekeken wat de gemeente en het bedrijfsleven kunnen bijdragen. Na afloop heeft een kerngroep van zzp'ers uit Amsterdam-Zuid een werkplan opgesteld. In 2019 gaan we de actiepunten uit dit plan uitvoeren met het doel de positie van zelfstandigen te verbeteren.

Doelstelling 3.2
Meer woningen voor specifieke bevolkingsgroepen, zoals ouderen, niet-studerende jongeren en mensen met een middeninkomen

Om de gewenste diversiteit te bereiken zijn er naast dure huur- en koopwoningen en sociale huurwoningen ook woningen in het middensegment nodig. Voor veel ouderen is het belangrijk dat ze in hun eigen woonbuurt kunnen blijven wonen, ook als ze minder goed ter been zijn. Ook veel niet-studerende jongeren willen graag in hun buurt blijven wonen en vragen maatregelen om het tekort aan geschikte woningen op te heffen.

Activiteit 3.2.1: Uitbreiding woningaanbod in het middensegment

Bij transformaties van bestaande panden en te ontwikkelen nieuwbouw streven we ernaar dat er meer woningen voor het middensegment worden gerealiseerd. In 2019 wordt er verder gewerkt aan de transformatie van de panden Karel du Jardinstraat 65-67. Ook een deel van de te bouwen woningen in Kop Zuidas is bestemd als huurwoningen voor het middensegment.

Activiteit 3.2.2: Verkennend onderzoek naar de mogelijkheden voor niet-studerende jongeren om in de eigen omgeving woonruimte te vinden

De kansen van niet-studerende jongeren op woonruimte in de eigen leefomgeving zijn klein. Samen met de gemeente, de woningcorporaties, !Woon en de jongeren zelf willen we onderzoeken wat er eventueel gedaan kan worden om deze kansen te vergroten.

Activiteit 3.2.3: Gebruik van verhuisregelingen voor ouderen bevorderen en woningruil tussen ouderen en andere bewoners stimuleren

Er bestaan regelingen ('Van Hoog naar Laag', 'Van Groot naar Beter'), die erop gericht zijn ouderen in staat te stellen te verhuizen naar levensloopbestendige huurwoningen, eventueel via woningruil. Daarmee komen er voor andere groepen ook woningen vrij die bij hun woonwensen passen.
Om te zorgen dat deze regelingen beter worden benut, hebben we in 2018 de informatievoorziening uitgebouwd, wooncoaches ingezet en een verhuismarkt georganiseerd. In 2019 gaan we deze aanpak evalueren en voortzetten. Een van de mogelijke activiteiten is het opzetten van een woningruilproject.

Activiteit 3.2.4: Inzichtelijk maken van vraag en aanbod van levensloopbestendige woningen

We gaan gebruikmaken van bestaande data en nieuw onderzoek om de aantallen woningen per buurt te bepalen die geschikt zijn om oud in te worden. We kijken hierbij ook naar aanpasbare woningen en de verdeling over particuliere huur, corporatiehuur en koopwoningen, uitgesplitst naar huur- en WOZ-(koop)waarde. Met deze cijfers kan de aanwezige voorraad van levensloopbestendige woningen worden afgezet tegen de (potentiële) vraag van ouderen die moeten verhuizen omdat ze slecht ter been worden of die om andere redenen willen verhuizen. Op basis hiervan kan nieuw beleid worden ontwikkeld om ouderen een passende woning te kunnen aanbieden wanneer eigen middelen of bestaande beleidsmaatregelen niet toereikend zijn.

Activiteit 3.2.5: Samen met andere partijen bijzondere woonvormen voor ouderen realiseren

Ouderenhuisvesting wordt opgenomen in de stedelijke prestatieafspraken die de gemeente Amsterdam maakt met de corporaties. In het gebied zelf gaan we samen met onze partners door met het stimuleren van concrete projecten voor ouderenhuisvesting.

Activiteit 3.2.6: Huisvesting creëren voor jonge statushouders en Nederlandse jongeren

In het tweede kwartaal van 2019 wordt het transformatieproject van het pand Henrick de Keijserstraat 14 afgerond. De transformatie van het pand Rijnstraat 113/Vechtstraat 92 wordt in 2020 afgerond.
In beide panden komen zowel jonge statushouders als Nederlandse jongeren te wonen. In het pand Rijnstraat 113/Vechtstraat 92 komt ook het Huis van de Wijk Rivierenbuurt terug. Buurtbewoners en lokale welzijnspartners zijn en worden betrokken bij het zorgen voor een goede landing van de nieuwe bewoners in de wijk.

Doelstelling 3.3
Minder overlast door toeristische verhuur en kamerverhuur

Toeristen en jonge kamerbewoners zorgen meer dan gemiddeld voor (geluids)overlast en zwerfvuil. Ook leiden de vluchtigheid van de bewoning en het verschil in levensritme tot gevoelens van vervreemding bij de andere bewoners. Om de overlast terug te dringen, worden er voor kamer- en tijdelijke woningverhuur strengere regels ingevoerd, waaraan stevig de hand wordt gehouden.

Activiteit 3.3.1: Aanpassing in de regelgeving voor toeristische verhuur en woningdelen
De gemeente werkt aan een aanpassing van de regelgeving rond toeristische verhuur en woningdelen. De gemeente onderzoekt bijvoorbeeld de mogelijkheden voor het hanteren van quota voor woningdelen, Airbnb en B&B per straat of gebied. Wij zullen de ervaringen uit de Pijp daarbij inbrengen.

Activiteit 3.3.2: De regelgeving voor Airbnb en B&B handhaven
Vanaf 2019 geldt voor woningverhuur door huiseigenaren aan toeristen (onder andere via Airbnb) een maximum van dertig overnachtingen per jaar. Voor het handhaven hiervan komt in 2019 bij de Directie Handhaving extra capaciteit beschikbaar.

Activiteit 3.3.3: Welkomstpakketten en buurtgidsen aanbieden aan nieuwe buurtbewoners
In de dichtbevolkte Pijp en Rivierenbuurt is woonoverlast een veelvoorkomend probleem. Dit heeft een negatief effect op de onderlinge verbondenheid in de buurt. Om burenoverlast in de toekomst zo veel mogelijk te voorkomen, willen we nieuwe bewoners snel bekend maken met de buurt waarin zij wonen, hun adviezen geven om overlast te voorkomen en hen stimuleren contact te zoeken met de buren. Daarom starten we dit jaar in een aantal buurten met twee pilots: een pilot met welkomstpakketten die informatie bevatten over de buurt, en een pilot met buurtgidsen die nieuwe bewoners een rondleiding geven en hen wegwijs maken.

Doelstelling 3.4
Aantrekkelijke woonmilieus in en om buurten in ontwikkeling

De ontwikkeling van Kop Zuidas zet de leefbaarheid in de Veluwebuurt onder druk. Daarom blijft de gemeente de komende jaren maatregelen treffen om overlast te beperken. Met de gebiedsontwikkeling rond de Utrechtse Brug (Entree Rijnstraat) werken we aan een betere aansluiting van de omringende woonbuurten op het Martin Luther Kingpark en daarmee ook aan verlevendiging van het park.

Activiteit 3.4.1: Een visie ontwikkelen voor groen en bebouwing in en rond het Martin Luther Kingpark
De gemeente wil het gebruik van het Martin Luther Kingpark verbeteren en de aansluiting met het Amstelkwartier beter vormgeven. Daarom werken we in 2019 aan een visie voor de toekomst van het hele gebied.

Activiteit 3.4.2: Bouwwerkzaamheden in Kop Zuidas

De vestiging van Cordaan voor dementerende ouderen wordt opgeleverd in 2019. Aansluitend hierop gaan we de openbare ruimte rondom het gebouw inrichten. De bouwwerkzaamheden aan het woongebouw Sud en het kantoor met winkel van Suitsupply duren voort tot in 2020. De kavel langs de A10 voor CrossOver, een gemengd gebouw met kantoren, woningen en voorzieningen, wordt bouwrijp gemaakt, waarna de bouw kan starten. Old School wordt dit jaar gesloopt. Het ontwerp van het Hogelandplein wordt in 2019 afgerond: in 2020 kan de aanleg starten. Verder bereiden we in 2019 de ontwikkeling voor van de laatste bouwkavels in het gebied.

Prioriteit 4 Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken

Informele contacten tussen de verschillende bevolkingsgroepen en 'samen dingen doen' zijn een belangrijke voorwaarde voor mensen om veiligheid en verbondenheid te ervaren in hun leefomgeving. Veel bewoners zijn enthousiast over het 'dorpse' karakter van hun buurt, waar onderlinge ontmoetingen en het hulp bieden aan elkaar vanzelfsprekend zijn. Een deel van hen merkt dat die vanzelfsprekendheid aan het afnemen is.
Daarom zetten we ons ook de komende bestuursperiode in voor de versterking van het gemeenschapsgevoel. Dat doen we in nauwe samenwerking met het netwerk van vrijwilligers, bewoners(organisaties), religieuze instellingen, sociale ondernemers, sport-, kunst- en cultuurinstellingen, stadsdorpen, welzijnswerk en opbouwwerk.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 4.1
Meer contact tussen verschillende bevolkingsgroepen op buurtniveau

Alle partners in de buurt dragen bij aan de totstandkoming van een breed palet aan activiteiten waarmee het contact tussen verschillende groepen op straat en in de buurt wordt versterkt. In de komende jaren willen we het activiteitenaanbod uitbreiden zodat we nog meer mensen bereiken. Daarbij is er speciale aandacht voor kwetsbare en anderstalige doelgroepen en voor de verbindende kracht van sport en kunst en cultuur.

Activiteit 4.1.1: Activiteiten ondersteunen die gericht zijn op ontmoetingen en dialoog
In De Pijp/Rivierenbuurt zijn verschillende organisaties en bewoners actief die buurtactiviteiten organiseren gericht op ontmoetingen en dialoog. Voorbeelden zijn: generatiediners waar jong en oud elkaar leren kennen, debattenreeksen, kennismaking tussen jongeren en ondernemers, interculturele ontmoetingen en activiteiten met krachtige en kwetsbare bewoners samen.
Ook in 2019 ondersteunen wij dergelijke activiteiten, onder meer met subsidies.

Activiteit 4.1.2: Verkenning vraag en aanbod ontmoetingsplekken in de buurt
In De Pijp/Rivierenbuurt is veel vraag naar kleinschalige ontmoetingsplekken in de buurt. In 2019 gaan we samen met diverse bewonersorganisaties in het gebied op zoek naar fysieke ruimtes waar zij activiteiten kunnen organiseren voor de buurt. Stadsdorp Rivierenbuurt, mensen van het bewonersinitiatief DaHood en de Diaconie van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam gaan zich oriënteren op de programmering van gezamenlijke buurtactiviteiten in de Maarten Luther Kerk.

Activiteit 4.1.3: Kwetsbare nieuwe buurtbewoners helpen zich te verbinden met de buurt
Nieuwe buurtbewoners die ondersteuning nodig hebben, onder wie statushouders en mensen die voorheen in een maatschappelijke opvang woonden, helpen we zich een plek te verwerven in de buurt, door hen te introduceren bij organisaties en activiteiten in de buurt.

Activiteit 4.1.4: Het kunst- en cultuuraanbod van het Archiefterrein versterken en verbinden met de buurt
Het vernieuwde Archiefterrein is een nieuwe levendige woonwijk met een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod: vanaf 2019 bevat het een nieuwe gebouw, met daarin cultureel clubhuis CC Amstel en de openbare bibliotheek Cinetol, de broedplaats Cinetol en de montessori-kunstvakschool IVKO. In 2019 gaan de culturele organisaties, samen met het stadsdeel, de banden met bewoners, ondernemers en organisaties uit de buurt verder aanhalen.

Activiteit 4.1.5: Samenwerking tussen LHBTI-organisaties stimuleren
We willen de onderlinge samenwerking tussen LHBTI-groepen versterken door met en voor deze doelgroep bijeenkomsten te organiseren. Ook zal in samenwerking met de betrokken partners een zogenoemde ‘regenboogwerkgroep’ in Zuid worden opgezet, die zich ten doel stelt de zichtbaarheid van LHBTI’ers te vergroten en hun acceptatie te bevorderen. In 2019 worden minimaal drie bijeenkomsten georganiseerd.

Doelstelling 4.2
Meer vrijwilligers en bewonersparticipatie

In De Pijp en de Rivierenbuurt zijn veel bewoners die zich als vrijwilliger inzetten voor hun buurt. De gemeente juicht die betrokkenheid toe. Waar mogelijk werken we met deze bewoners samen, koppelen we hen aan bestaande netwerken en bieden we ondersteuning in de vorm van informatieoverdracht en subsidies. We blijven bewonersparticipatie stimuleren door contact te zoeken met steeds nieuwe groepen, nieuwe methodieken in te zetten en bewonersinitiatieven nog beter te ondersteunen.

Activiteit 4.2.1: Vrijwillige inzet van bewoners ondersteunen en stimuleren
In 2018 is er onderzoek gedaan naar vrijwillige inzet in De Pijp/Rivierenbuurt. Aan de hand van de onderzoeksresultaten gaan we concrete acties ondernemen om vrijwilligers beter te ondersteunen en om nieuwe vrijwillige inzet te stimuleren.

Activiteit 4.2.2: De informatie voor en begeleiding van bewonersinitiatieven verbeteren
Het stadsdeel en welzijnsorganisaties werken gezamenlijk aan uitbreiding van de informatie over subsidiemogelijkheden voor bewonersinitiatieven in de wijk. We zetten ons ervoor in belangstellenden te enthousiasmeren en gaan nieuwe initiatiefnemers intensiever begeleiden.

Activiteit 4.2.3: Nieuwe vormen van bewonersparticipatie introduceren
We gaan aan de slag met nieuwe vormen van bewonersparticipatie. Op dit moment gebeurt dat bij de volgende projecten: het opstellen van een ontwerp voor de autoluwe openbare ruimte in de Frans Halsbuurt (zie activiteit 2.2.3), een nieuwe ronde van samenwerkingsprojecten tussen gemeente en bewoners binnen het traject Dialoog in Zuid, en het gezamenlijk uitwerken van ideeën voor de herinrichting van de openbare ruimte in de Gerard Doubuurt (zie activiteit 2.2.2) en voor de vernieuwing van het Henrick de Keyserplein (zie activiteit 2.1.1).

Activiteit 4.2.4: Onderzoek naar mogelijkheden om internationals meer bij de buurt te betrekken
Uit onderzoek onder internationals blijkt dat deze groep graag actief wil zijn en wil participeren in de Amsterdamse samenleving. De Vrijwilligerscentrale biedt daarom Engelstalige vacatures aan en houdt spreekuren voor internationals. In aanvulling daarop gaat de Academie van de Stad onderzoeken waar en hoe deze doelgroep bereikt kan worden, welke vormen van participatie passend zijn en hoe we het participatieaanbod meer op deze groep kunnen afstemmen.

Doelstelling 4.3
Meer sociale veiligheid

Om de veiligheid op straat en in het eigen portiek te vergroten, zal er extra aandacht zijn voor onder andere jongerenoverlast, criminaliteit, verwarde personen en huiselijk geweld.

Activiteit 4.3.1: De bekendheid van het Meldpunt Zorg en Woonoverlast vergroten
Er is een folder ontwikkeld met informatie over het gemeentelijke Meldpunt Zorg en Woonoverlast. Wij gaan deze folder breed verspreiden zodat meer bewoners weten wat ze kunnen doen als zij overlast ervaren.

Activiteit 4.3.2: Het contact tussen politie, gemeente en bewoners over veiligheid laagdrempeliger maken
In verschillende buurten gaan we met bewoners en ondernemers in gesprek over veiligheid, al dan niet naar aanleiding van meldingen van incidenten of signalen. We zorgen er onder andere voor dat er politiemensen, handhavers en veiligheidscoördinatoren van de gemeente aanwezig zijn op markten, en daarnaast organiseren we inloopspreekuren. Ook staan we regelmatig op een centrale plek in de wijk om met bewoners in gesprek te gaan over diverse thema's, waaronder veiligheid.

Activiteit 4.3.3: De fysieke en financiële veiligheid van ouderen vergroten
Om ouderen weerbaarder te maken staan er voorlichtingen gepland over financiële en fysieke veiligheid. We willen financieel misbruik van ouderen tegengaan door samen met diverse partners – de politie, Veilig Thuis en het bedrijfsleven – informatie en advies aan te bieden. Ook worden er, in samenwerking met de GGD, workshops valpreventie gegeven en met de brandweer geven we voorlichting over brandveiligheid.

Activiteit 4.3.4: Meer inzet om jeugdoverlast tegen te gaan in specifieke buurten
In De Pijp en de Rivierenbuurt ervaren bewoners meer overlast dan in de twee andere gebieden in stadsdeel Zuid. Het gaat onder andere om jeugdoverlast: groepjes jongeren hangen rond op pleintjes, gebruiken soms softdrugs en veroorzaken geluidsoverlast. Daarnaast zijn er vermoedens van criminaliteit. Bewoners ervaren de desbetreffende jongeren in sommige gevallen als intimiderend en vinden het lastig hen aan te spreken op de overlast.
Hierbij speelt ook de ontvankelijkheid van kwetsbare jongeren een rol, bijvoorbeeld door een combinatie met problematiek in de thuisomgeving. Omdat de wijkpartners en het stadsdeel zich hier zorgen over maken, zijn we samen begonnen met een integrale aanpak, met als doel de leefbaarheid in de buurt en de veiligheid te verbeteren van zowel de jongeren als de mensen die overlast ervaren.

Activiteit 4.3.5: Meer aandacht besteden aan het voorkomen van woninginbraken
In De Pijp besteden we in 2019 extra aandacht aan de preventie van woninginbraken. Het stadsdeel gaat in samenwerking met de woningbouwcorporaties en de politie diverse activiteiten organiseren.

Doelstelling 4.4
Meer weerbaarheid in de Zuid-Pijp, de Rijn- en de IJselbuurt

De gemeente helpt kwetsbare bewoners om volwaardig mee te doen in de samenleving, bijvoorbeeld door taal- en computerlessen aan te bieden. Bewoners en ondernemers krijgen steun bij de omgang met verwarde personen.

Activiteit 4.4.1: Mental Health First Aid-trainingen aanbieden

We gaan de training Mental Health First Aid aanbieden aan professionals, vrijwilligers van de Huizen van de Wijk en buurtkamers, medewerkers van de openbare bibliotheek en lokale ondernemers. In deze training leren zij om te gaan met en eerste hulp te bieden aan mensen met (beginnende) psychische problemen. Ze krijgen informatie over de meest voorkomende psychische problemen en er is veel aandacht voor het aanleren van vaardigheden. Ook leren de deelnemers hoe ze moeten handelen in een crisissituatie.

Activiteit 4.4.2: De zelfstandigheid en participatie van migranten stimuleren

In 2019 besteden we extra aandacht aan het ondersteunen van migranten en migrantenorganisaties. Het Euro-Mediterraan Centrum Migratie & Ontwikkeling zet in samenwerking met andere organisaties een platform op voor Marokkaanse migranten in De Pijp/Rivierenbuurt, waar zij kunnen netwerken en kennis en informatie uitwisselen over werk, studie en maatschappelijke onderwerpen.
Verder gaan we bijeenkomsten en activiteiten organiseren om de participatie van bewoners met een Marokkaanse achtergrond en hun contact met andere buurtgenoten te bevorderen. Organisaties en bewoners stimuleren we om samen te werken.

Activiteit 4.4.3: Aandacht besteden aan sociale toegankelijkheid en stigmatisering

In Zuid is een stadsdeelpanel opgezet dat bestaat uit wijkbewoners met een licht verstandelijke beperking, een professioneel ondersteuner en een begeleider. In themabijeenkomsten gaan zij de dialoog aan over de ervaringen van de bewoners en de knelpunten waar zij in de buurt tegenaan lopen. Ook gaan ze met ‘expedities’ de sociale toegankelijkheid testen van het aanbod in Zuid (op het gebied van recreatie, cultuur en welzijn) en aangeven waar verbeteringen nodig zijn.
Daarnaast vragen in het project stigMAG diverse organisaties in Amsterdam gezamenlijk aandacht voor de stigmatisering van mensen die in een maatschappelijke opvang hebben gewoond en personen met een GGZ-achtergrond of een verslavingsverleden. De mensen om wie het gaat, zijn hier direct bij betrokken.

Activiteit 4.4.4: Aanbod op het gebied van taalondersteuning onder de aandacht brengen

Stadsdeel Zuid heeft in 2018 een groot flyer-offensief ingezet. Er zijn 17.000 flyers verspreid in Zuid met als doel bewoners in Zuid die ondersteuning nodig hebben op het gebied van taalverwerving, te wijzen op het Taal Informatie Punt Zuid (Tip Zuid). Tip Zuid geeft advies en informatie over alle soorten taalaanbod in Zuid. Het offensief zetten wij in 2019 voort, waarbij we ons ook richten tot taalvrijwilligers. Dit wil zeggen dat wij in onze flyeracties ook taalvrijwilligers willen aanspreken.
We actualiseren de Taalkaart Zuid en bekijken de opties om deze breed te verspreiden. Zuid is samen met twee andere stadsdelen door de gemeente Amsterdam aangewezen voor een pilot op het gebied van laaggeletterdheid onder Nederlandstaligen. In die pilot wordt onderzocht hoe deze doelgroep beter kan worden bereikt.

Activiteit 4.4.5: Alle bewoners de mogelijkheid bieden digitale vaardigheden aan te leren

Het beschikken over digitale vaardigheden wordt een steeds belangrijker basisbehoefte. Een deel van de bewoners is nog niet genoeg thuis op digitaal gebied om online zaken te kunnen regelen, bijvoorbeeld de aanvraag van voorzieningen. Om deze groep te helpen zal Cybersoek in het Huis van de Wijk De Pijp een pop-uplocatie openen waar computerlessen worden aangeboden op allerlei niveaus.

Prioriteit 5
De stapeling van sociale problematiek verminderen

Het imago van De Pijp en de Rivierenbuurt als welvarende wijken verdient nuancering. Hoewel het percentage huishoudens met sociale problematiek lager ligt dan in veel andere gebieden in Amsterdam, betreft het in zo'n dichtbevolkt gebied in absolute zin toch een grote groep. We kunnen op twee niveaus spreken van een stapeling van problemen. Op persoonlijk niveau: bij veel huishoudens die met armoede kampen, zien we ook problemen op het gebied van gezondheid en opvoeding. En op buurtniveau: deze kwetsbare huishoudens concentreren zich veelal in specifieke buurten, waardoor hun problemen impact hebben op de hele omgeving. Het betreft hier vooral de Diamantbuurt, de Tellegenbuurt, de Rijnbuurt en de IJselbuurt.
Politie en zorg- en welzijnsinstellingen geven aan dat niet alleen het aantal mensen met problemen, maar ook de zwaarte van de problematiek toeneemt. Dit soort signalen wordt gestaafd door de gegevens over GGZ-problematiek en het toenemende aantal mensen dat zich eenzaam voelt.
We kunnen stellen dat er in het gebied De Pijp/Rivierenbuurt sprake is van een tweedeling: er wonen veel rijke mensen, maar ook veel mensen met sociale problemen. Die tweedeling biedt ook mogelijkheden: kansrijke bewoners kunnen hun kansarme buurtgenoten tot steun zijn. Bovendien kunnen de hulpverlenende instanties zich heel specifiek richten op de buurten waar de nood het hoogst is.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 5.1
Meer samenwerking tussen formele en informele partijen op buurtniveau

In de buurten met veel kwetsbare huishoudens is er al een ruim aanbod van formele en informele zorg- en hulpverleners. We denken dat aanbod nog te kunnen verruimen door de hulp in te roepen van andere bewoners en ondernemers en door de mogelijkheden voor samenwerking op buurtniveau ten volle te benutten.

Activiteit 5.1.1: Cliënten van de afdeling Activering begeleiden naar activiteiten in de buurt
In 2019 gaan de klantmanagers van de gemeentelijke afdeling Activering intensiever samenwerken met welzijnspartners in de wijk. Het doel is om bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te helpen beter de weg te vinden naar het welzijnsaanbod in de wijk.

Activiteit 5.1.2: De buurtgerichte samenwerking tussen stadsdeel, WPI en Combiwel voortzetten
In 2018 is een samenwerking gestart tussen Combiwel, de gemeentelijke dienst Werk, Participatie en Inkomen (WPI) en het stadsdeel, met als doel werkzoekenden in de buurt beter te helpen. In 2018 lag de focus op het Smaragdplein. In 2019 breiden we deze samenwerking uit naar andere plekken en thema's in de Zuid-Pijp.

Activiteit 5.1.3: Het wijkzorgnetwerk verder ontwikkelen
De Alliantie Wijkzorg Zuid zet zich in voor goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod voor de inwoners van stadsdeel Zuid. In 2019 heeft de Alliantie drie focuspunten: de psychologische en psychiatrische hulp in de wijk verbeteren, de samenwerking tussen zorg- en welzijnspartners in de wijk versterken en zorgen dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen. Er worden diverse bijeenkomsten gehouden en werkgroepen gevormd om aan de slag te gaan met deze onderwerpen.

Activiteit 5.1.4: Een stadsgesprek organiseren over huisvesting van kwetsbare doelgroepen
Als onderdeel van het stedelijke Programma Huisvesting Kwetsbare Doelgroepen organiseert het stadsdeel in ieder gebied een stadsgesprek over de vraag hoe we kwetsbare bewoners in de buurten van Zuid kunnen helpen een goed thuis te vinden. Met partijen in de wijk en bewoners gaan we op zoek naar concrete acties die we snel kunnen oppakken in de diverse buurten in Zuid. We bieden inspiratie, breiden bestaande praktijken uit en verbeteren die, bedenken nieuwe ideeën en kijken naar nieuwe mogelijkheden om samen te werken.

Activiteit 5.1.5: Het pedagogisch klimaat op buurtniveau versterken
Op diverse plekken in het gebied worden Integrale Kindcentra ontwikkeld (onder andere bij De Avonturijn, De Springstok en de Catharinaschool). Wij willen bij deze Kindcentra aansluiten door hun pedagogische benadering via de welzijns- en buurtorganisaties te verspreiden in de wijk, zodat alle partijen op dezelfde positieve manier met kinderen omgaan, waardoor zij zich veilig voelen en zelfvertrouwen krijgen.

Doelstelling 5.2
Extra aandacht voor armoede, eenzaamheid en werkloosheid in de Diamantbuurt, Tellegenbuurt, Rijnbuurt en IJselbuurt

Vanuit de stedelijke programma's op het gebied van armoedebestrijding, het tegengaan van eenzaamheid en begeleiding naar werk wordt er in de Diamantbuurt, de Tellegenbuurt, de Rijnbuurt en de IJselbuurt al veel gedaan. Als de uitvoering van deze stedelijke programma's goed wordt afgestemd op het zorg- en welzijnsaanbod in de buurt zelf, kan het resultaat meer worden dan de som der delen.

Activiteit 5.2.1: Het project 'Zicht op signalen' voortzetten
In 2018 zijn we begonnen informatiebijeenkomsten te organiseren om sleutelfiguren uit de buurt en medewerkers van woningbouwcorporaties te helpen armoede, eenzaamheid en andere problematiek te signaleren en bespreekbaar te maken. In 2019 gaan we door met het begeleiden van de huidige deelnemers en het werven van nieuwe deelnemers. De samenwerking met de betrokken partijen wordt versterkt. Er komen vier trainingen, drie vervolgtrainingen en we organiseren intervisie voor en begeleiding van de mensen die de trainingen al hebben gevolgd.

Activiteit 5.2.2: Deskundigheidsbevordering bij professionals en vrijwilligers op het gebied van eenzaamheid
De GGD gaat in 2019 trainingen geven aan zorg- en welzijnsprofessionals en vrijwilligers in de buurt om hun deskundigheid op het gebied van eenzaamheid te bevorderen. Het doel is dat professionals en vrijwilligers eenzaamheid beter kunnen herkennen en eenzame bewoners adequater kunnen helpen.

Activiteit 5.2.3: Vraagzuilen plaatsen voor doorgeleiding naar het zorg- en welzijnsaanbod in de wijk
Op drie plekken in De Pijp/Rivierenbuurt worden vraagzuilen geplaatst. Amsterdammers met een ondersteuningsvraag kunnen via deze zuilen contact opnemen met een medewerker van de organisatie achter de digitale vraagzuilen (KOPPL) en worden na het beantwoorden van enkele eenvoudige vragen gekoppeld aan een passend aanbod in de wijk. De gekozen organisatie neemt binnen een week contact op met de bewoner.

Activiteit 5.2.4: Amsterdammers met een migratieachtergrond informeren over ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers
Omdat mantelzorgers met een migratieachtergrond in verhouding weinig gebruik maken van het ondersteuningsaanbod, gaan medewerkers van het centrum voor mantelzorg Markant langs bij migrantenorganisaties om hier informatie over te verschaffen.

Activiteit 5.2.5: De wijken dementievriendelijker maken
In 2019 organiseert de gemeente voorlichtingsbijeenkomsten en trainingen over dementie voor verschillende partijen in de wijken, zoals professionals van welzijnsorganisaties, ondernemers en leden van informele netwerken. Ze leren hoe ze kunnen omgaan met mensen die leven met dementie, hoe ze hen kunnen herkennen en hoe de mantelzorgers van deze mensen het beste kunnen worden ondersteund.
Veel activiteiten van organisaties, welzijnsinstellingen en informele netwerken zijn nog onvoldoende toegankelijk voor mensen met dementie. Samen met deze organisaties gaan we aan de slag om meer activiteiten en voorzieningen dementievriendelijk te maken. Daarbij worden de belanghebbenden direct betrokken.

Activiteit 5.2.6: De voedselbank veranderen in een voedselmarkt

De voedselbank in de Lutmastraat start bij wijze van experiment met een voedselmarkt. Bewoners krijgen geen vastgesteld pakket, maar kunnen zelf kiezen uit het assortiment. Door ruimere openingstijden kan de voedselmarkt ook meer verse producten aanbieden. Het concept geeft bewoners meer de regie en gaat voedselverspilling tegen.

Activiteit 5.2.7: Onderzoeken hoe mensen met een GGZ-achtergrond beter kunnen meedoen in de wijk

Onder de titel 'Sleutels in de wijk' gaat Dynamo samen met zorgorganisatie HVO-Querido onderzoeken wat er nodig is om mensen met een GGZ-achtergrond, onder wie cliënten van HVO-Querido, mee te laten doen in de buurt. Dit doen zij in samenspraak met buurtbewoners, lokale ondernemers en de doelgroep zelf. Als de resultaten daartoe aanleiding geven zal het aanbod of de werkwijze worden aangepast.

Doelstelling 5.3
Meer aandacht voor een gezonde leefstijl, voeding, bewegen en sport

Gezondheid is een belangrijke randvoorwaarde voor een prettig leven. Veel mensen streven naar een gezondere leefstijl. De gemeente wil daar graag aan meewerken door voorlichting en beweegprogramma's aan te bieden.

Activiteit 5.3.1: Een gezonde leefstijl blijven bevorderen

We ondernemen diverse activiteiten voor het bevorderen van een gezonde leefstijl – gezonde voeding, voldoende bewegen, goed slapen. Het programma 'Zo blijven wij gezond in Zuid' wordt voortgezet, bijvoorbeeld met de 'Op Gezonde Tour'-ambassadeurs, de Jump-in-scholen en trainingen voor welzijnsprofessionals en vrijwilligers uit de buurt met betrekking tot een gezonde leefstijl.

Activiteit 5.3.2: Beweegactiviteit voor moeders in de Zuid-Pijp

Combiwel organiseert onder de titel MomGym een beweegactiviteit voor moeders van kinderen tot circa 12 jaar uit de Zuid-Pijp. Dit project wordt gecombineerd met voorlichting over een gezonde leefstijl voor het hele gezin (bijvoorbeeld in de vorm van informatiebijeenkomsten).

Activiteit 5.3.3: Deelname aan urban sports en vechtsporten stimuleren

Urban sports is een opkomende tak van sport die grotendeels wordt beoefend in de openbare ruimte; denk aan freerunning, urban hockey en 3x3-basketbal. Vechtsporten zijn een populaire sportdiscipline, zeker bij de jeugd in dit gebied. In 2019 stimuleren we de deelname aan deze sporten, onder andere door tijdelijk extra mensen in te zetten die extra activiteiten organiseren en onder de aandacht brengen, en ervoor zorgen dat deze sporten ook op de lange termijn aangeboden blijven worden.

Activiteit 5.3.4: Het bevorderen van een rookvrije speel- en leeromgeving

Om kinderen en jongeren een gezonde leefomgeving te kunnen bieden, is het belangrijk dat er minder gerookt wordt in hun nabijheid. In 2019 starten we op het Henrick de Keijserplein en bij Kinderboerderij De Pijp met een plan van aanpak rondom het thema roken. Dit doen we samen met buurtbewoners en andere betrokkenen. In de loop van het jaar kunnen er ook andere plekken worden aangepakt.

Prioriteit 6
Meer kansen voor kinderen en jongeren

Veel gezinnen kiezen er bewust voor om in De Pijp/Rivierenbuurt te blijven wonen, vooral vanwege de prettige sfeer en het stedelijke voorzieningenaanbod. Dit dichtbevolkte gebied kent echter ook veel belemmeringen, verlokkingen en bedreigingen voor kinderen en jongeren. De drukte in de openbare ruimte beperkt de bewegingsvrijheid en er is drugshandel en criminaliteit.
Voor de gemeente staat voorop dat alle kinderen en jongeren in Amsterdam binnen hun leefomgeving voldoende kansen aangereikt dienen te krijgen om hun talenten te ontwikkelen en tot gezonde volwassenen uit te groeien. Daarbij horen een kindvriendelijke openbare ruimte en een positief pedagogisch klimaat. De gemeente vindt het ook belangrijk om het gemengde karakter van de bevolking in stand te houden en segregatie tegen te gaan. Daarom wil zij kinderen en jongeren uit verschillende bevolkingsgroepen op school, maar ook daarbuiten, ruimschoots de gelegenheid bieden om elkaar te leren kennen.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 6.1: Een breed aanbod aan ontwikkelingskansen

Het is van belang dat kinderen en jongeren uit alle lagen van de bevolking – bij voorkeur gezamenlijk – kunnen deelnemen aan sport-, kunst- en culturele activiteiten, en dat ze allemaal even gemakkelijk toegang hebben tot scholing en werk. Ook moet er voldoende ruimte voor hen zijn om veilig buiten te kunnen spelen.

Activiteit 6.1.1: De bekendheid van het activiteitenaanbod van het jongerenwerk vergroten, zowel bij ouders als bij jongeren zelf
Het jongerenwerk biedt het hele jaar door veel activiteiten aan voor jongeren. Niet alle ouders en jongeren die behoefte hebben aan dit soort activiteiten, maken echter gebruik van het aanbod. Om te zorgen dat meer jongeren kunnen meedoen aan de activiteiten die worden georganiseerd, werken we dit jaar aan het breder bekendmaken van het activiteitenaanbod.

Activiteit 6.1.2: Focus op jongeren in de programmering van cultureel clubhuis CC Amstel
Het nieuwe CC Amstel gaat in samenwerking met Combiwel een programmering realiseren waarin de focus ligt op jongeren en relevante jongerenthema's.

Activiteit 6.1.3: Verbinding met bedrijven en beroepen bij twee basisscholen in De Pijp
Leerlingen van groep 7 en 8 van twee basisscholen in De Pijp krijgen in 2019 elke week les vanuit een aanbod dat verbinding legt met bedrijven en beroepen. Dit gebeurt in het kader van IMC Basis, waar ook de zaakvakken zoals taal en rekenen bij worden betrokken. De bedrijven en beroepsbeoefenaars zijn vaak te vinden rondom de scholen.

Activiteit 6.1.4: Aanbod van activiteiten brede talentontwikkeling
Het aanbod van activiteiten op het gebied van brede talentontwikkeling wordt op basisscholen De Springstok, De Avonturijn, De Rivieren en de Catharinaschool afgestemd met de scholen zelf, zodat de kinderen tijdens de activiteiten na school, spelenderwijs verder kunnen kennismaken met de onderwerpen uit de les. Het gaat om activiteiten op gebieden als techniek, kunst, cultuur en media. De inhoud van de activiteiten is dus gekoppeld aan wat er in de lessen van deze vier scholen wordt aangeboden, maar kinderen van andere scholen zijn ook welkom. De eigen bijdrage die ouders of verzorgers moeten betalen, wordt laag gehouden zodat deze geen belemmering vormt om alle kinderen te laten meedoen.

Activiteit 6.1.5: Extra focus op sportstimulering voor kinderen en jongeren
In sommige wijken van De Pijp/Rivierenbuurt blijft de mate van sportbeoefening onder jongeren achter bij andere wijken. In 2019 gaan we ons er extra voor inzetten om nog meer jeugdigen gebruik te laten maken van het sportaanbod.

Activiteit 6.1.6: Extra stagemogelijkheden voor mbo-studenten van niet-westerse afkomst
Achtergrond en afkomst mogen geen invloed hebben op de schoolprestaties van studenten en op hun kansen op de arbeidsmarkt. Iedere student moet zich volledig kunnen ontplooien, ongeacht zijn/haar achtergrond en het opleidingsniveau en de financiële middelen van de ouders. In 2019 proberen we samen met de regionale opleidingscentra (roc's) een aanpak te ontwikkelen om de stageproblematiek onder niet-westerse jongeren aan te pakken.

Activiteit 6.1.7: Lokale bedrijven en jongeren uit de buurt met elkaar in contact brengen

Uit verschillende gesprekken met jongeren is naar voren gekomen dat het vinden van een stageplek of passend werk lastig is. Het komt voor dat de vraag van een bedrijf aansluit op de vaardigheden en kwaliteiten van jongeren uit de buurt, zonder dat zij dit van elkaar weten. Daarom ontwikkelen we in 2019, in samenwerking met de organisatie City Youth – die jongeren helpt een stageplek of een baan te vinden – een aanpak om lokale bedrijven en jongeren uit de buurt aan elkaar te koppelen.

Doelstelling 6.2
Meer participatie onder jongeren

De jongeren uit de Diamantbuurt hebben inmiddels landelijke bekendheid gekregen door hun positieve bijdrage aan de Dodenherdenking in de laatste jaren. Zij hebben in 2017 zelfstandig een jongerentop georganiseerd, waarop gesproken is over vele thema's, zoals wonen, werken, gezondheid en veiligheid. De gemeente bouwt graag met alle jongeren van Zuid voort op de uitkomsten van die top. Bovendien willen we ook met nieuwe groepen kinderen en jongeren in gesprek gaan.

Activiteit 6.2.1: Nieuwe initiatieven op het gebied van jongerenparticipatie

Jongeren hebben de afgelopen jaren duidelijk gemaakt dat ze willen meepraten, meedenken en zeker ook willen meedóén. De in 2017 door jongeren zelf georganiseerde jongerentop was daar een uitvloeisel van. In 2019 willen we nieuwe middelen inzetten om niet alleen nog meer jongeren te laten participeren, maar ook jongeren van verschillende leeftijden, met verschillende achtergronden en opleidingsniveaus aan elkaar te koppelen. We gaan gebruikmaken van tools waarmee jongeren vertrouwd zijn, zoals social media.

Activiteit 6.2.2: De Kinderraad inbedden in het pedagogische netwerk van de wijk

Aan het begin van schooljaar 2018-2019 is in de Zuid-Pijp de Kinderraad ingesteld. Kinderen uit de bovenbouw van verschillende basisscholen kunnen hierin hun stem laten horen over hun buurt. Het is onze intentie om de Kinderraad in 2019 op te nemen in het pedagogische netwerk in de wijk en de raad te betrekken bij relevante besluitvorming.

Doelstelling 6.3:
Het zorg- en welzijnsaanbod sluit goed aan op de vraag

Het aantal jongeren met GGZ-problematiek is groot in dit gebied. Bovendien leven hier relatief veel kinderen in armoede en kampen te veel kinderen met overgewicht. Er is een extra investering nodig om deze kinderen en jongeren te helpen en hun voldoende kansen mee te geven. De gemeente besteedt specifiek aandacht aan jonge mantelzorgers en jongeren met schulden.

Activiteit 6.3.1: Aandacht besteden aan GGZ-problemen bij jongeren

Uit cijfers blijkt dat het aantal jongeren met GGZ-problemen in De Pijp en de Rivierenbuurt relatief hoog is. We willen ervoor zorgen dat deze jongeren op een laagdrempelige manier in contact kunnen komen met gespecialiseerde hulpverleners. Hiertoe wordt het jongerenwerk in 2019 versterkt met een GGZ-coach, die ervoor zorgt dat jongeren die dat nodig hebben de weg naar de zorg en GGZ-ondersteuning eerder en gemakkelijker kunnen vinden.

Activiteit 6.3.2: Meer informatie geven over de overgang naar meerderjarigheid

Jongeren geven aan informatie te missen over wat hun te wachten staat als zij 18 jaar worden en meer eigen verantwoordelijkheden krijgen, vooral op het gebied van wonen en financiën.
Om jongeren beter voor te lichten gaan we gebruikmaken van de informatiemiddelen die het stedelijke uitvoeringsprogramma 'Overgang naar volwassenheid' beschikbaar heeft, en zorgen we ervoor dat de informatie die jongeren in de Pijp en Rivierenbuurt nodig hebben, hen ook bereikt.

Activiteit 6.3.3: Extra aandacht voor schuldhulpverlening voor jongeren

Combiwel doet in 2019 onderzoek naar de oorzaak en aard van schulden onder jongeren.
Op basis van de resultaten van dit onderzoek worden activiteiten opgezet om schulden bij jongeren te voorkomen. Daarnaast zal het jongerenwerk in 2019 een aantal jongeren met schulden uit De Pijp/ Rivierenbuurt intensief begeleiden bij het deels of volledig aflossen van hun schuld. We inventariseren op welke drempels jongeren stuiten binnen de schuldhulpverlening en gaan samen met de Madi (maatschappelijke dienstverlening) en andere partners in de wijk op zoek naar oplossingen daarvoor.

Activiteit 6.3.4: Meer aandacht voor jonge mantelzorgers

Jonge mantelzorgers kunnen door hun taken soms niet optimaal gebruikmaken van de mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. Om hen hierbij te ondersteunen ontwikkelt Combiwel in 2019 samen met de doelgroep zelf een aanpak op maat. Het doel is om jongeren bewust te maken van hun situatie als mantelzorger, in kaart te brengen wat ze nodig hebben en het voorzieningenaanbod daarop af te stemmen. Hiermee willen we de negatieve gevolgen van mantelzorgtaken bij jongeren verkleinen en zorgen dat zij dezelfde ontwikkelkansen hebben als jongeren zonder mantelzorgtaken.

Activiteit 6.3.5: Onderzoek naar eenzaamheid onder jongeren

Academie van de Stad doet onderzoek naar eenzaamheid onder jongeren en naar manieren om dit probleem aan te pakken. De resultaten hiervan worden in februari 2019 bekendgemaakt, en vervolgens worden er interventies ontwikkeld en geïmplementeerd.

Doelstelling 6.4:
Jongeren zijn weerbaarder tegen verleidingen en bedreigingen op straat en op school

Jongeren voelen zich niet altijd veilig op straat, omdat ze worden geconfronteerd met discriminatie, seksuele intimidatie – al dan niet via social media – en uitsluiting. Bovendien ligt de verleiding van criminaliteit, drank en drugs op de loer. We willen jongeren weerbaarder maken tegen de verleidingen én de bedreigingen, onder meer door uitgebreidere voorlichting te bieden over de gevaren van drank, drugs, sexting en sociale media.

Activiteit 6.4.1: Kinderen en jongeren op nieuwe manieren informeren over middelengebruik en (pesten via) social media

Jongeren hebben tijdens de jongerentop aangegeven dat er meer voorlichting moet zijn over de invloed en gevaren van social media. Ook vinden zij het belangrijk dat zij goed worden geïnformeerd over middelengebruik, bijvoorbeeld door jongvolwassenen, die nog relatief dicht bij hen staan.
Dit jaar willen we op deze vraag ingaan door nieuwe manieren te introduceren om jongeren voor te lichten over deze onderwerpen.

Activiteit 6.4.2: Meer aandacht besteden aan sexting, grooming en seksueel misbruik
We zoeken naar andere mogelijkheden om voorlichting te geven over sexting & grooming. Naast de lessen daarover die op scholen worden gegeven, worden er films gemaakt en social media ingezet en apps ontwikkeld. Daarnaast kwam uit het in 2018 uitgevoerde onderzoek over opgroeien en opvoeden in De Pijp en de Rivierenbuurt naar voren dat er wel veel weerbaarheidstrainingen zijn voor meiden tegen seksueel misbruik, maar dat er met jongens nog te weinig wordt gesproken over gepast gedrag richting vrouwen. Het jongerenwerk gaat hier extra aandacht aan besteden.

Activiteit 6.4.3: Ouders van kinderen die gevoelig zijn voor criminaliteit, preventief ondersteunen
Er worden al weerbaarheidstrajecten aangeboden voor kinderen die een verhoogd risico lopen om in aanraking te komen met criminaliteit. In 2019 bieden we in kwetsbare buurten daarnaast ook een weerbaarheidstraject aan voor ouders van deze kinderen, waarin we hen bewust maken van de risico's, hen helpen criminaliteit bij kinderen vroeg te signaleren en hun handvatten bieden om hiermee om te gaan.